

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia environmentálneho posudzovania a povoľovania, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie na životné prostredie, ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 1 ods. 1 písm. a) a § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ako príslušný orgán podľa § 54 ods. 2 písm. d) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vydáva na základe výsledkov procesu posudzovania vykonaného podľa jednotlivých ustanovení zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v súlade s § 17 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

STANOVISKO

číslo: 12377/2025-11.1
64864/2025

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI

1. Názov

Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky

2. Identifikačné číslo

54 669 464

3. Adresa sídla

Tomášikova 14366/64A, 831 04 Bratislava

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

JUDr. Milan Valašík

Predseda Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky

Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky

Tomášikova 14366/64A, 831 04, Bratislava, Slovenská republika

Údaje kontaktnej osoby:

JUDr. Mgr. Miloš Svrček, PhD., LL.M.

Kancelária podpredsedu I

Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky

Tomášikova 14366/64A, 831 04, Bratislava, Slovenská republika
tel. č.: + 421 2 2081 3300
e-mail: milos.svrcek@stavebnyurad.gov.sk

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O STRATEGICKOM DOKUMENTE

1. Názov

Architektonická politika Slovenska

2. Charakter

Architektonická politika Slovenska (ďalej len „APS“ alebo „strategický dokument“) je nelegislatívny strategický dokument s celoštátnou pôsobnosťou pre rozvoj a reguláciu výstavby s dôrazom na kvalitu životného prostredia, udržateľnosť a kultúrnu identitu.

3. Hlavné ciele

Cieľom strategického dokumentu je zvýšenie kvality života na Slovensku prostredníctvom zlepšenia kvality zastavaného územia. Pri predbežnej analýze súčasného stavu zastavaného územia sa ukazuje, že jeho podoba nie je ideálna a je potrebné sa ním zaoberať, ako témou celospoločenského významu s veľkým priestorom na zlepšenia. Pohľad na krajinu v rámci Slovenska odhaľuje častý iracionálny vývoj, ktorý je príčinou široko rozptýlenej výstavby a suburbanizácie, erózie kultúrneho dedičstva, alarmujúceho znečistenia životného prostredia a v určitých prípadoch iracionálnych urbanistických a architektonických riešení, ktorým chýba rozhodujúca dlhodobá vízia. Je zrejmé, že nesprávne riešenia zásadným spôsobom môžu znížiť efekt územného plánovania a vizuálnu kultúru, oslabiť národnú ekonomiku a rýchlo znížiť skutočnú hodnotu prostredia, čím sa negatívne môže ovplyvniť kvalita života a bývanie obyvateľstva.

Ciele strategického dokumentu:

1. Sídla a krajina

1.1. Krajina

- Cieľ 1.1.1 Zabezpečiť ochranu a rozvoj kultúrnej krajiny s dôrazom na zachovanie jej genia loci, historického kontextu, regionálnych špecifik a prírodných hodnôt
- Cieľ 1.1.2 Implementovať efektívne adaptačné a regeneračné opatrenia v krajine s cieľom zvýšiť jej odolnosť voči zmene klímy a zabezpečiť ekologickú stabilitu

1.2. Sídla

- Cieľ 1.2.1 Zabezpečiť udržateľný rozvoj sídel prostredníctvom efektívneho využívania vnútorných rezerv a zmiernenia negatívnych dopadov suburbanizácie.
- Cieľ 1.2.2 Zvýšiť životaschopnosť, ekonomickú konkurencieschopnosť a atraktivitu sídel mimo hlavných rozvojových osí

1.3. Environmentálna a sociálna odolnosť

- Cieľ 1.3.1 Podporiť implementáciu a monitorovať efektívnosť mitigačných a adaptačných opatrení na zmenu klímy v sídlach.
- Cieľ 1.3.2 Vytvoriť legislatívny a finančný rámec pre ciele riešenie negatívneho stavu segregovaných lokalít, predchádzať vzniku nových a vytvárať dôstojné podmienky pre život všetkých sociálnych skupín v mestskom aj vidieckom prostredí

2. Budovy a miesta

2.1. Kvalita stavieb

- Cieľ 2.1.1 Zaviesť systémové opatrenia na podporu kvalitnej architektúry, ktorá reflektuje fyzické aj psychologické potreby používateľov a zachováva a zveľaďuje kultúrne a prírodné hodnoty prostredia
- Cieľ 2.1.2 Prioritizovať regeneráciu, predlžovanie životnosti a opätovné využitie existujúceho stavebného fondu pred búraním a novou výstavbou
- Cieľ 2.1.3 Zvýšiť kvalitu výstavby a obnovy budov s dôrazom na celý životný cyklus, energetickú efektívnosť, redukciu emisií skleníkových plynov a na kvalitu vnútorného prostredia

2.2. Verejný priestor

- Cieľ 2.2.1 Zlepšiť dostupnosť, prístupnosť a prepojenosť verejných priestorov s dôrazom na ich estetiku, funkčnosť a bezpečnosť
- Cieľ 2.2.2 Kultivovať verejné priestory prostredníctvom vizuálneho umenia, umeleckých intervencií a kultúrnych projektov

2.3. Bývanie

- Cieľ 2.3.1 Zvýšiť dostupnosť, kvalitu a flexibilitu bývania
- Cieľ 2.3.2 Zaviesť podporné opatrenia na odstránenie subštandardných a neadekvátnych podmienok bývania najmä v segregovaných komunitách
- Cieľ 2.3.3 Identifikovať a adresovať výzvy spojené so starnutím a technickou opotrebovanosťou domov a bytov, najmä bytového fondu v panelových domoch

2.4. Kultúrne dedičstvo

- Cieľ 2.4.1 Zvyšovať efektívnosť systému ochrany, financovania využívania architektonického kultúrneho dedičstva
- Cieľ 2.4.2 Zlepšiť podmienky pre adaptáciu historických budov na súčasné funkčné potreby zahŕňajúcu industriálnu architektúru a modernú architektúru druhej polovice 20. storočia.

3. Spoločnosť a architektúra

3.1. Postavenie architektúry

- Cieľ 3.1.1 Zabezpečiť strategické riadenie a rozvoj architektonickej kvality prostredníctvom koordinácie a podpory odborných kapacít vo verejnej správe
- Cieľ 3.1.2 Posilniť význam a využitie participatívnych procesov pri rozhodovaní samospráv o rozvojových projektoch
- Cieľ 3.1.3 Podporiť širšie využívanie súťaží návrhov pri príprave stavieb financovaných z verejných zdrojov a zabezpečiť ich efektívnu realizáciu prostredníctvom legislatívnych, metodických a finančných opatrení

3.2. Vzdelávanie

- Cieľ 3.2.1 Podporovať a rozvíjať výchovu a vzdelávanie v oblasti architektúry, urbanizmu, územného plánovania, krajinskej architektúry, ochrany kultúrneho dedičstva a kvality prostredia na všetkých stupňoch škôl
- Cieľ 3.2.2 Zaviesť systematické a dostupné ďalšie vzdelávanie pre odborníkov v architektúre, urbanizme, stavebníctve, územnom plánovaní, krajinskej architektúre a ochrane kultúrneho dedičstva, ako aj pre pracovníkov verejnej správy, v spolupráci s profesijnými komorami, akademickými inštitúciami a odbornými organizáciami

3.3. Spoločenská osвета

- Cieľ 3.3.1 Zvýšiť informovanosť a záujem verejnosti o architektúru, urbanizmus, krajinnú architektúru, územné plánovanie, ochranu kultúrneho dedičstva a životné prostredie
- Cieľ 3.3.2 Založiť špecializovanú inštitúciu pre výskum, dokumentáciu, popularizáciu a prezentáciu architektúry, urbanizmu a stavebnej kultúry

4. Výskum a inovácie

- Cieľ 4.1.1 Zaviesť digitálne nástroje a automatizované procesy do územného plánovania a výstavby s cieľom zefektívniť plánovacie a povoľovacie procesy, zvýšiť transparentnosť a podporiť udržateľný rozvoj sídel
- Cieľ 4.1.2 Podporiť inovácie v architektúre, urbanizme a stavebníctve a zabezpečiť efektívny prenos výsledkov výskumu do praxe a legislatívy s cieľom zlepšiť kvalitu výstavby, udržateľnosť a efektívnosť plánovacích procesov.

4. Stručný opis obsahu strategického dokumentu

APS je strategický nelegislatívny a iniciačný dokument s cieľmi strednodobého až dlhodobého charakteru. Zadávatel' a koordinátor tvorby strategického dokumentu je Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky (ďalej len „rezortný orgán“ alebo „obstarávateľ“), schvaľujúci orgán je vláda Slovenskej republiky. Cieľom tvorby strategického dokumentu je zvýšenie kvality života prostredníctvom zlepšenia kvality vystavaného prostredia. APS je dokument národného charakteru, ktorý sa vzťahuje na celé územie Slovenskej republiky.

Za hlavný dopad prijatia predmetného dokumentu možno pokladať nasledovné:

- skvalitnenie verejných priestranstiev a priestorov,
- zvýšený dopyt po kvalitnom vystavanom prostredí ako podmienky napĺňania životných potrieb obyvateľstva,
- zvýšenie odolnosti krajiny a sídiel na dopady zmeny klímy,
- zvýšený dopyt po architektonických službách zo strany verejného zadávateľa,
- definovanie kvalitatívnych kritérií pre posudzovanie architektúry a jej spoločenských a ekonomických dopadov,
- nárast dopytu po inštitúte architektonických súťaží návrhov,
- podpora znalostnej a kreatívnej zložky stavebného priemyslu - súčasti stavebníctva s najvyššou pridanou hodnotou,
- podpora tvorby nových pracovných miest v odvetví projekcie stavebníctva, architektúry a kreatívneho priemyslu.

Politika sa opiera o štyri vzájomne prepojené oblasti: sídla a krajina, budovy a verejné priestory, vzťah spoločnosti k architektúre a výskum a inovácie. Spolu tvoria rámec, ktorý smeruje k udržateľnému rozvoju miest a obcí, obohateniu verejného priestoru a posilneniu participácie obyvateľov.

Cieľom je nielen zvýšiť kvalitu života dnes, ale aj uchovať hodnoty minulosti a vytvárať kultúrne a odolné prostredie pre budúce generácie.

5. Vzťah k iným strategickým dokumentom

Za relevantný strategický dokument majúci podstatný vplyv na tvorbu predmetného materiálu možno považovať uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 197 z 26. 04. 2017

k návrhu Metodiky a inštitucionálneho rámca tvorby verejných stratégií. Dôležitým krokom v ďalšom postupe je nastavenie projektového riadenia pre jednotlivé fázy tvorby stratégie.

Relevantným dokumentom je taktiež vládou Slovenskej republiky prijatá Stratégia kultúry a kreatívneho priemyslu Slovenskej republiky 2030 (ďalej len „stratégia KKP 2030“), ktorá je projektom Ministerstva kultúry Slovenskej republiky. Jej zámerom je aktuálne sformulovať dlhodobé strategické ciele štátnej kultúrnej politiky s pravidelne aktualizovanými akčnými plánmi a prepojiť tieto ciele s politikami iných rezortov s výhľadom do roku 2030.

Stratégia KKP 2030 vychádza z revízie výdavkov na kultúru, ktorú spracoval Inštitút kultúrnej politiky, zo zhodnotenia dátovo podložených výsledkov, z vyhodnotenia stratégie rozvoja kultúry 2014 – 2020, z iných čiastkových stratégií a medzinárodného kontextu. Koncepcia mestského rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 bola prijatá uznesením vlády Slovenskej republiky č. 5 z 10. 01. 2018. Koncepcia je celoštátnym dokumentom, ktorého cieľom je komplexným spôsobom zhodnotiť existujúci stav v oblasti rozvoja miest, vytvoriť predpoklady pre partnerský prístup všetkých úrovní verejnej správy a zároveň prostredníctvom návrhu prioritných opatrení vytvoriť predpoklady pre systémové zmeny súčasného stavu. Koncepcia vychádza z predpokladu, že základom úspešného rozvoja regiónov a celého Slovenska je rozvoj miest a ich funkčných území.

Európsky právny rámec oblasti architektúry a stavebnej kultúry - základný prehľad:

Dohovor o krajine Rady Európy bol prijatý ako Európsky dohovor o krajine vo Florencii dňa 20. 10. 2000, a nadobudol účinnosť dňa 01. 03. 2004. Národná rada Slovenskej republiky dňa 23. 06. 2005 vyslovila s dohovorom súhlas, ratifikácia prebehla dňa 09. 08. 2005 a pre Slovensko nadobudol platnosť dňa 01. 12. 2005. Od 01. 07. 2021 došlo k zmene jeho pôvodného názvu na Dohovor o krajine Rady Európy.

Dohovor o ochrane architektonického dedičstva Európy – Bol prijatý dňa 03. 10. 1985 v Granade. Národná rada Slovenskej republiky vyslovila s dohovorom súhlas dňa 14. 12. 2000 a prezident Slovenskej republiky ho ratifikoval 27. 02. 2001. Dohovor nadobudol platnosť pre Slovenskú republiku dňa 01. 06. 2001.

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo dňa 07. 09. 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií (Ú. v. ES L 255, 30. 09. 2005) v úplnom znení.

Nová urbánna agenda (ďalej len „NUA“), prijatá na konferencii Organizácie spojených národov o bývaní a udržateľnom urbánnom rozvoji miest (Habitat III), ktorá sa uskutočnila 17. – 20. 10. 2016 v Quite (Ekvádor). NUA predstavuje spoločnú víziu lepšej a udržateľnejšej budúcnosti urbanizácie, ktorá ak bude dobre naplánovaná a riadená, môže byť významným nástrojom udržateľného rozvoja tak pre rozvojové, ako aj pre rozvinuté krajiny. Dokument s názvom NUA bol na pôde OSN oficiálne schválený Rezolúciou 71/256 na 68. plenárnom zasadnutí 71. zasadnutia Valného zhromaždenia, ktoré sa konalo v decembri 2016.

Právny rámec oblasti architektúry a stavebnej kultúry Slovenskej republiky - základný prehľad:

1. Ústava Slovenskej republiky a podľa čl. 154c ústavy medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách,
2. zákon č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov,

3. zákon č. 25/2025 Z. z. Stavebný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Stavebný zákon) v znení neskorších predpisov,
4. zákon Slovenskej národnej rady č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení neskorších predpisov,
5. zákon č. 50/1976 Z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov,
6. zákon č. 205/2023 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s reformou stavebnej legislatívy,
7. zákon č. 272/2023 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti ochrany životného prostredia v súvislosti s reformou stavebnej legislatívy,
8. zákon č. 26/2025 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti so zmenami vyvolanými Stavebným zákonom,
9. zákon č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
10. zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov,
11. zákon Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách,
12. zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
13. zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov,
14. zákon č. 150/2013 Z. z. o štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov,
15. zákon č. 222/2022 Z. Z. o štátnej podpore nájomného bývania a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
16. zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon v znení neskorších predpisov,
17. zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
18. zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
19. zákon č. 543/2002 Z. Z. O ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
20. NUA (2016),
21. Koncepcia mestského rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2018).

III. OPIS PRIEBEHU PRÍPRAVY A POSUDZOVANIA

Postup posudzovania návrhov strategických dokumentov upravuje druhá časť zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní vplyvov“), ktorý zohľadňuje požiadavky Smernice 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. 06. 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (tzv. smernica SEA).

Podľa § 17 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov posudzovanie vplyvov strategických dokumentov s celoštátnym dosahom zabezpečuje rezortný orgán v spolupráci s príslušným orgánom, ktorým je Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia environmentálneho posudzovania a povoľovania, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej len „MŽP SR, odbor EIA“).

Oznámenie o strategickom dokumente (ďalej len „oznámenie“) bolo vypracované rezortným orgánom. Oznámenie bolo podľa § 17 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov doručené MŽP SR, odborom EIA a zverejnené v centrálnom informačnom systéme na adrese: <https://www.enviroportal.sk/eia/detail/architektonickapolitikaslovenska-> a na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, podľa § 6 ods. 1 a § 17 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov dňa 01. 04. 2025. Stanoviská verejnosti bolo možné zaslať na adresu obstarávateľa do 15 dní v zmysle § 6 ods. 6 zákona o posudzovaní vplyvov. K oznámeniu bolo v stanovenej lehote doručených 33 stanovísk.

Rozsah hodnotenia strategického dokumentu (ďalej len „rozsah hodnotenia“) určil rezortný orgán v spolupráci s MŽP SR, odborom EIA podľa § 8 a § 17 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov dňa 30. 04. 2025 pod číslom 8650/23223/2025/3.1. Rozsah hodnotenia bol zverejnený v centrálnom informačnom systéme Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (www.enviroportal.sk) a aj v hromadnom oznamovacom prostriedku s celoštátnym dosahom dňa 30. 04. 2025. Verejnosť a dotknuté subjekty mohli zaslať svoje pripomienky k určenému rozsahu hodnotenia podľa § 8 ods. 8 zákona o posudzovaní vplyvov do 10 dní od jeho zverejnenia.

Pre hodnotenie vplyvu strategického dokumentu bol rozsah hodnotenia určený v dvoch variantoch. Prvým variantom bol tzv. nulový variant, v ktorom sa hodnotí stav, ktorý by nastal, ak sa strategický dokument nebude realizovať. Druhým posudzovaným variantom bolo riešenie podľa posudzovaného strategického dokumentu, tzv. variant realizačný. V rozsahu hodnotenia boli ďalej uložené 4 všeobecné a 2 špecifické podmienky. Časový harmonogram určený nebol. K rozsahu hodnotenia boli v stanovenej lehote doručené 2 stanoviská.

Správa o hodnotení vplyvov strategického dokumentu (ďalej len „správa o hodnotení“) na životné prostredie bola spracovaná obstarávateľom v júli 2025 a na MŽP SR, odbor EIA bola odovzdaná spolu s návrhom strategického dokumentu v júli 2025. Rezortný orgán zverejnil úplné znenie návrhu strategického dokumentu a správu o hodnotení na svojom webovom sídle. Správa o hodnotení s návrhom strategického dokumentu bola zároveň zverejnená v centrálnom informačnom systéme Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (www.enviroportal.sk) dňa 04. 07. 2025 podľa § 17 ods. 7 zákona o posudzovaní vplyvov.

Stanoviská k správe o hodnotení a návrhu strategického dokumentu bolo možné predkladať najneskôr do 21 dní od jej zverejnenia na adresu obstarávateľa. Podľa § 12 zákona o posudzovaní vplyvov bolo k predloženej správe o hodnotení v stanovenej lehote doručených 11 stanovísk.

Podľa § 11 ods. 3 a 5 a § 17 ods. 9 a 10 zákona o posudzovaní vplyvov rezortný orgán zabezpečil verejné prerokovanie strategického dokumentu (ďalej len „verejné prerokovanie“). Termín a miesto verejného prerokovania oznámil rezortný orgán v spolupráci s MŽP SR, odborom EIA na svojom webovom sídle a v centrálnom informačnom Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (www.enviroportal.sk).

Verejné prerokovanie sa uskutočnilo dňa 15. 07. 2025 o 15:00 hod. v budove Miestneho úradu Bratislava-Ružinov, Mierová 21, 827 05 Bratislava vo veľkej zasadacej miestnosti, s možnosťou on-line pripojenia. Verejného prerokovania sa zúčastnilo 5 účastníkov. Priebeh verejného prerokovania je zachytený v zázname z verejného prerokovania spolu s prezenčnou listinou.

Konzultácie v zmysle § 63 zákona o posudzovaní vplyvov bolo možné uskutočniť počas celého procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu na pôde rezortného orgánu, v pracovných dňoch počas úradných hodín, pričom počas procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie sa konzultácie nekonali.

Vypracovanie odborného posudku zabezpečil rezortný orgán podľa § 17 ods. 11 zákona o posudzovaní vplyvov na základe určenia spracovateľa odborného posudku MŽP SR, odboru EIA podľa § 13 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov, listom č. 12377/2025-11.1/fr, 50146/2025 zo dňa 08. 09. 2025. Odborný posudok vypracovala PhDr. Mária Kocianová (ďalej len „spracovateľka odborného posudku“), zapísaná v zozname odborne spôsobilých osôb podľa § 8 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 113/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie, pod číslom 334/2002-OPV. O určení za spracovateľku odborného posudku MŽP SR informovalo, listom č. 12377/2025-11.1/fr, 50148/2025–int. zo dňa 08. 09. 2025, v súlade s § 13 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov, obstarávateľa.

Odborný posudok bol na MŽP SR, odbor EIA odovzdaný dňa 29. 10. 2025. Spracovateľka odborného posudku uviedla, že (cit.): „*Ekonomická náročnosť jednotlivých opatrení je veľmi rôznorodá. APS navrhuje opatrenia, ktoré majú minimálne alebo žiadne nároky na finančné zdroje ale j opatreniam, ktoré sú výrazne náročné na financovanie – ako je revitalizácia Brownfieldov, vytvorenie údajového modelu, ktorý bude opisovať ako sa majú dáta ukladať vrátane ich atribútov, úprava súradnicového systému na matematickom základe, zber obrazových dát o území, vytvorenie nových častí národného geoportálu, vytvorenie a financovanie inštitúcie zameranej na výskum, dokumentácia a popularizáciu slovenskej architektúry, urbanizmu a stavebnej kultúry. APS predpokladá financovanie zo štátneho rozpočtu, Environmentálneho fondu a fondov EÚ. Odporúčam prijať Správu o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom “Architektonická politika Slovenska”. Odborný posudok k správe o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom „Architektonická politika Slovenska“ je spracovaný v zmysle §36, ods.6 zákona č.24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a v súlade s „Metodickou príručkou pre spracovateľa odborného posudku“ a podľa § 36 ods.3 a 4 zákona“.*

Po ukončení procesu posudzovania vplyvov rezortný orgán zohľadní stanovisko MŽP SR, odboru EIA doručené stanoviská a obsah verejného prerokovania v návrhu strategického dokumentu a spôsob zohľadnenia uvedie v doložke vplyvov strategického dokumentu. Obsah doložky vplyvov na životné prostredie je uvedený v prílohe č. 7 zákona o posudzovaní vplyvov.

1. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

Hlavné aktivity a činnosti realizované v rámci prípravy návrhu strategického dokumentu:

- vypracovanie, predloženie a zverejnenie oznámenia a jeho pripomienkovanie,
- určenie a zverejnenie rozsahu hodnotenia a jeho pripomienkovanie,
- vypracovanie, predloženie a zverejnenie správy o hodnotení a návrhu strategického dokumentu a ich pripomienkovanie,
- uskutočnenie verejného prerokovania,
- zabezpečenie vypracovania odborného posudku,
- vypracovanie a zverejnenie stanoviska MŽP SR, odboru EIA,
- zohľadnenie stanoviska MŽP SR, odboru EIA, predložených stanovísk a obsahu verejného prerokovania v návrhu strategického dokumentu,

- výsledky posudzovania vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie a zohľadnenie vyhodnotenia predložených stanovísk spolu s ich vyhodnotením uvedie rezortný orgán v doložke vplyvov na životné prostredie,
- medzirezortné pripomienkové konanie,
- predloženie návrhu strategického dokumentu na schválenie Vládou Slovenskej republiky.

2. Orgán kompetentný na jeho prijatie

Vláda Slovenskej republiky

3. Druh prijatia, rozhodnutia

Uznesenie vlády Slovenskej republiky

4. Vypracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu

Správu o hodnotení vypracoval v zmysle zákona o posudzovaní vplyvov rezortný orgán. Správa o hodnotení bola vyhotovená podľa prílohy č. 4 zákona o posudzovaní vplyvov s rešpektovaním všeobecných a špecifických požiadaviek určených v rozsahu hodnotenia.

5. Posúdenie správy o hodnotení strategického dokumentu

Odborný posudok bol vypracovaný v súlade s § 13 zákona o posudzovaní vplyvov na základe správy o hodnotení, písomných stanovísk k správe o hodnotení doručených od jednotlivých subjektov v jednotlivých štádiách procesu posudzovania, záznamu z verejného prerokovania, konzultácií s obstarávateľom, doplňujúcich podkladov od obstarávateľa, všeobecne záväzných právnych predpisov a vlastných informácií a poznatkov.

Spracovateľka odborného posudku konštatovala, že obsah a štruktúra správy o hodnotení zodpovedá rozsahu, ktorý je uvedený v prílohe č. 4 zákona o posudzovaní vplyvov a v rozsahu hodnotenia.

Z vykonaných hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie a zdravie, v ktorom sa posúdil význam očakávaných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie z hľadiska ich druhu, dosahu, doby pôsobenia, významnosti očakávaných vplyvov a rizík, s ktorými sa spája, vyplýva, že neboli identifikované negatívne vplyvy, ktoré by znemožňovali odporučiť strategický dokument na schválenie v navrhovanom variante riešenia strategického dokumentu.

Nedostatky, ktoré boli počas procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie zistené, alebo vyplývali z relevantných pripomienok dotknutých orgánov, nebránili objektívnemu posúdeniu vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie a nemajú zásadný vplyv na výsledky posúdenia. Relevantnými požiadavkami je potrebné sa však zaoberať a zohľadniť ich pri implementácii navrhovaných opatrení v plánovacej a projektovej fáze.

Spracovateľka odborného posudku konštatuje, že nemá zásadné výhrady k správe o hodnotení po metodickej ako aj obsahovej stránke a odporúča strategický dokument na schválenie v navrhovanom variante za predpokladu vysporiadania sa s pripomienkami uvedenými v správe o hodnotení.

Súčasťou odborného posudku bol aj, v súlade s § 13 ods. 9 zákona o posudzovaní vplyvov, návrh stanoviska z posúdenia strategického dokumentu v obsahu a štruktúre podľa prílohy č. 6 zákona o posudzovaní vplyvov.

Odborný posudok bol spolu s návrhom stanoviska z posúdenia strategického dokumentu doručený na MŽP SR, odbor EIA listom zo dňa 29. 10. 2025.

6. Stanoviská predložené k správe o hodnotení a ich vyhodnotenie

K správe o hodnotení a k návrhu strategického dokumentu obdržal rezortný orgán celkovo 11 stanovísk od orgánov štátnej správy a samosprávy. Pripomienky sú uvedené v skrátenom znení:

1. Banskobystrický samosprávny kraj, oddelenie územného plánovania a životného prostredia, (list č. 10606/2025/ODDUPZP-5 zo dňa 25. 07. 2025) vo svojom stanovisku uvádza, že:

- je potrebné dostatočne zhodnotiť predpokladaný dopad APS na súčasný neúnosný stav urbanizmu a architektúry v zastavaných častiach vidieckych obcí, doplnenie adresných opatrení v tejto problematike,
- nepoužívať pojem „v územnom a stavebnom plánovaní“, ale v „územnom plánovaní a stavebnom poriadku“,
- v územnoplánovacích procesoch je možné používať pojem „urbanistické plánovanie“,
- je potrebné špecifikovať pri stanovení zodpovednosti za jednotlivé kritériá to, aby bola kompetentnou osobou „plánovačom“ v procesoch územného plánovania akceptovaná výlučne profesia architekta – urbanistu,
- je potrebné zaviesť opatrenia na vzdelávanie a osvetu aj do mimovládneho sektora formou dotačnej politiky (cieľ 3.3.1.),
- je potrebné špecifikovať akou formou z úrovne Slovenskej republiky by mali byť uplatnené, zabezpečené, posilnené kapacity samospráv (opatrenie 1.2.2.3, 1.3.1.1, 1.3.2.3),
- pri podpore rozlíšiť v jednotlivých opatreniach o aký druh podpory ide, legislatívnu, metodickú, dotačnú,
- pri zapísaní do katastra bude akceptovaný platný územný plán; je potrebné zosúladiť pozemkové úpravy s procesmi v územnom plánovaní,
- je potrebné doriešiť ako sa bude monitorovať rozširovanie zastavaných území, ako chce štát podporiť budovanie kompaktných urbanistických štruktúr a akými nástrojmi,
- manuály pre navrhovanie odporúča riešiť na národnej úrovni metodologicky s aplikáciou územnoplánovacích procesov,
- stanoviť aj ulicu ako verejný priestor z hľadiska vnímania jej architektúry,
- v ciele 2.4. kultúrne dedičstvo v opatrení 2.3.3.3. odstrániť legislatívne, technické a územnoplánovacie bariéry pre transformáciu nevyužívaných nebytových budov,
- v opatrení 1.3.2.1 „integrovat’ nástroje územného plánovania....“ malo by byť uvedené do akých nástrojov.

Záverom vo svojom stanovisku uvádza, že materiál je dobre nastavený avšak absentuje vysvetľovanie uplatňovania v praxi. Správu o hodnotení ako aj APS odporúča schváliť až po dopracovaní stratégie po pripomienkovom konaní v jej konečnom znení aj napriek nezáväznosti. Banskobystrický samosprávny kraj, oddelenie územného plánovania a životného prostredia nepredpokladá negatívne vplyvy materiálu.

Vyjadrenie MŽP SR: Pripomienky boli premietnuté do kapitoly VI. 3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu tohto stanoviska a budú riešené pri samotnej implementácii a realizácii konkrétnych opatrení v zmysle platnej legislatívy a ich posudzovanie bude vykonané až na úrovni konkrétnych projektov. Obstarávateľ taktiež zverejní stanoviská a pripomienky uplatnené k návrhu strategického dokumentu, pričom uvedie, ako ich zohľadnil a zapracoval do návrhu strategického dokumentu, ako zohľadnil obsah a závery správy o hodnotení, ako zohľadnil dôsledky schválenia strategického dokumentu na životné prostredie a zdravie, a uvedie dôvody na zvolenie konkrétnych alternatív strategického dokumentu v porovnaní s inými alternatívami.

2. **Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia**, (list č. OU-PO-OSZPI-2025/062021-002 zo dňa 09. 07. 2025) vo svojom stanovisku uvádza, že nemá pripomienky.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko na vedomie.

3. **Prešovský samosprávny kraj**, (list č. 05203/2025/DUPaZP-4 zo dňa 10. 07. 2025) vo svojom stanovisku konštatuje, že k predloženej správe o hodnotení nemá pripomienky.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko na vedomie.

4. **Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia**, (list č. OU-ZA-OSZP2-2025/060143-002 zo dňa 11. 07. 2025) vo svojom stanovisku uvádza, že nemá pripomienky.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko na vedomie.

5. **Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí, odbor investícií a nehnuteľností**, (list č. 021918/2025-ODIN-17 zo dňa 09. 07. 2025) vo svojom stanovisku uvádza, že nemá pripomienky.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko na vedomie.

6. **Nitriansky samosprávny kraj**, (list č. CS07012/2025CZ28505/2025 zo dňa 08. 07. 2025) vo svojom stanovisku uvádza, že nemá pripomienky.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko na vedomie.

7. **Trnavský samosprávny kraj**, (list č. 11371/2025/OUPŽP-2/Du zo dňa 02. 07. 2025) vo svojom stanovisku uvádza, že nemá pripomienky.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko na vedomie.

8. **Okresný úrad Nitra, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií** (list č. OU-NR-OCDPK-2025/0408078 zo dňa 11. 07. 2025) vo svojom stanovisku uvádza, že nemá pripomienky.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko na vedomie

9. **Okresný úrad Nitra, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia**, (list č. OU-NR-OSZP2_2025/027320-005 zo dňa 15. 07. 2025) vo svojom stanovisku uvádza, že nemá pripomienky.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko na vedomie.

10. **Správa národného parku Poloniny**, (list č. NPPO/02553-0477/2025 zo dňa 18. 07. 2025) vo svojom stanovisku uvádza, že nemá pripomienky.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko na vedomie.

11. **Ministerstvo životného prostredia, odbor ochrany prírody a štátnej správy ochrany prírody a krajiny**, (list č. 12508/2025-6.1 42998/2025 zo dňa 31. 07. 2025) vo svojom stanovisku uvádza nasledovné pripomienky, cit.:

- v bodoch 1.1 Krajina a Cieľ 1.1.1. aplikovať metodické postupy ako „Metodika identifikácie a hodnotenia charakteristického vzhladu „ (SAŽP, 2010), resp. „Metodiku pre zohľadnenie a posúdenie hodnoty krajiny/ekosystémov/biodiverzity“ (SAŽP, 2023).
- vo svojom stanovisku súhlasí so strategickým dokumentom.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko na vedomie.

7. Verejné prerokovanie a jeho závery

Verejné prerokovanie sa uskutočnilo dňa 15. 07. 2025 o 15:00 v zasadacej miestnosti v budove mestského úradu Bratislava–Ružinov, s možnosťou on-line pripojenia. Verejného prerokovania sa zúčastnili za rezortný orgán JUDr. Mgr. Miloš Svrček, PhD., LL.M. a Ing. Jozef Olašák, ďalej členovia projektového tímu APS Mgr. Alexandra Szokeová a Mgr. Slavomíra Salajová. Za MŽP SR, odbor EIA sa zúčastnil Mgr. Filip Rudzan.

Informácie o strategickom dokumente a správe o hodnotení predstavila Mgr. Alexandra Szokeová. Na úvod prezentácie predstavila základné informácie o strategickom dokumente. Samotná APS obsahuje tematické okruhy, ktoré sú rozdelené na konkrétne ciele. Spolu je to 25 cieľov a pri každom sú priradené jednotlivé opatrenia, spolu vyše 70 opatrení. Do prezentácie bol použitý zoznam 10 priorít, ktorým sa v rámci strategického dokumentu obstarávateľ venuje. Je to oblasť plánovania krajiny a sídel, podpory sídel v regiónoch kvalitatívnym štandardom, obnova a adaptácia budov, regenerácia sídelného prostredia, dostupné nájomné bývanie, postavenie architektov a architektúry vo verejnej správe, súťaže a verejné obstarávanie, vzdelávanie o architektúre a digitalizácia a analýza.

Ďalej informovala o procese posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, predstavila obsah a štruktúru a metodický prístup k spracovaniu správy o hodnotení. Boli zhodnotené základné údaje o predpokladaných vplyvoch vykonané na úrovni špecifických opatrení strategického dokumentu. V etape prípravy spracovania správy o hodnotení bolo možné identifikovať predpokladané vplyvy navrhovanej strategického dokumentu na obyvateľstvo a zdravie a jednotlivé zložky životného prostredia do takej podrobnosti ako strategický dokument vzťahujúci sa na celé územie Slovenskej republiky poskytuje a potom v prípade jednotlivých opatrení. Neboli identifikované významné negatívne vplyvy na obyvateľstvo a jeho zdravie na jednotlivé zložky životného prostredia. Vzhľadom na to, že sa negatívne vplyvy nepredpokladajú, tak neboli stanovené konkrétne opatrenia na prevenciu a elimináciu, tie budú potom musieť byť riešené na úrovni nižšej alebo respektíve budú súčasťou povolovacích procesov jednotlivých projektov.

V rámci správy o hodnotení boli hodnotené 2 varianty. Vysvetlila, že hlavné kritérium pre výber variantov, bol vplyv na obyvateľov, prírodné prostredie, štruktúru krajiny a rozvoj sídel. Realizačný variant bol v rámci správy o hodnotení vyhodnotený ako environmentálne prijateľný variant. Ako prínosy tohto variantu boli definované environmentálne, ekonomické a sociálne kultúrne prínosy. V oblasti environmentálnych prínosov je to najmä adaptácia na klimatické zmeny, ochrana prírodných zdrojov, podpora energetickej efektívnosti a nízkouhlíkových technológií. Dodala, že súčasťou správy o hodnotení bol návrh monitorovania vplyvov z hľadiska dlhodobého horizontu, ktorý bude zameraný najmä na zber údajov. Súčasťou tohto monitorovacieho procesu bude aj pravidelná hodnotiaca a monitorovacia správa.

Po ukončení prezentácie nasledovala diskusia. V rámci diskusie neboli predložené žiadne pripomienky.

Z verejného prerokovania bol vyhotovený písomný záznam, ktorého súčasťou boli prezentácie, ktoré na prerokovaní odzneli a zoznam osôb, ktoré sa zúčastnili verejného prerokovania prezenčne alebo on-line formou.

IV. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

Pravdepodobné vplyvy strategického dokumentu na zložky životného prostredia boli posudzované v nulovom variante a v jednom variante riešenia strategického dokumentu.

Z pohľadu na charakter predkladaného strategického dokumentu je možné predpokladať priame a nepriame vplyvy na obyvateľstvo, prírodné prostredie (vplyvy na horninové prostredie, geologické pomery, podzemné a povrchové vody, pôdu, genofond, biodiverzitu, infraštruktúru...), krajinu a na urbánny komplex a využívanie krajiny.

Vplyvy na obyvateľstvo

Strategický dokument bude prispievať k zlepšeniu kvality života, predovšetkým cez zdravšie a klimaticky odolné mestské prostredie, zvýšenie kvality bývania, dostupnosti služieb a verejných priestorov, podporu sociálnej inklúzie a prevenciu segregácie. Zdravotné a sociálne prínosy sú jednoznačné – zníženie stresu, zlepšenie mikroklimy, kvality ovzdušia a mobility. Dôraz na kompaktné sídla a udržateľnú mobilitu (verejná doprava, pešia a cyklistická doprava) bude prispievať k znižovaniu hlukovej záťaže. Tento vplyv možno hodnotiť ako mierne až významne pozitívny.

Vplyvy na ovzdušie

Strategický dokument nemá priamy negatívny vplyv na kvalitu ovzdušia. Realizácia opatrení v rámci APS môže naopak prispieť k zlepšeniu kvality ovzdušia prostredníctvom: podpory energetickej efektívnosti a nízkouhlíkových stavebných riešení, rozvoja zelenej a modrej infraštruktúry v mestách, či revitalizácie existujúcej zástavby namiesto rozširovania do krajiny (zníženie dopravy a prašnosti). Z dlhodobého hľadiska sa očakáva zníženie emisií CO₂ a tuhých častíc. Tento vplyv možno hodnotiť ako mierny až pozitívny.

Vplyvy na vodné zdroje

Strategický dokument prispieva k ochrane vôd nepriamym spôsobom, najmä podporou retenčných a vodozádržných opatrení v urbanizovaných územiach, obmedzením záberu pôdy v povodiach, či podporou ekologického manažmentu sídiel (zelené strechy, priepustné povrchy, zachytávanie dažďovej vody). Neočakávajú sa negatívne dopady na povrchové ani podzemné vody. Zlepšenie sa predpokladá v oblasti adaptácie na klimatickú zmenu a znižovania rizika sucha. Tento vplyv možno hodnotiť ako pozitívny.

Vplyvy na pôdu

Strategický dokument odporúča ochranu nezastavaného územia a limitáciu suburbanizácie, čím výrazne prispieva k ochrane poľnohospodárskej pôdy, minimalizácii záberov kvalitných pôd pre výstavbu, podpore využívania brownfieldov. Strategický dokument je v súlade s princípom udržateľného využívania pôdy a jej ekostabilizačnej funkcie. Tento vplyv možno hodnotiť ako pozitívny až významne pozitívny.

Vplyv na faunu, flóru, biodiverzitu

Hoci strategický dokument nie je priamo zameraný na ochranu prírody, jeho sekundárne opatrenia budú prispievať najmä k zlepšeniu prostredia pre biodiverzitu v mestách (zelené strechy, parky, zeleň v sídlach), ochrane krajinného rázu a biotopov, resp. zníženiu tlaku na nezastavané územia vrátane území Natura 2000. Tento vplyv možno hodnotiť ako mierne pozitívny až pozitívny.

Vplyvy na krajinu a krajinný ráz

Strategický dokument zásadne podporuje ochranu a kultiváciu krajinného prostredia, čo sa prejaví v harmonizácii výstavby s krajinnými hodnotami, posilnení identity sídiel a kultúrneho dedičstva, prevencii vzniku chaotickej suburbanizácie. Krajina bude využívaná efektívnejšie, estetickjšie a ekologicky priaznivejšie. Tento vplyv možno hodnotiť ako významne pozitívny.

Vplyvy na kultúrne pamiatky a historické prostredie

Strategický dokument zdôrazňuje význam ochrany kultúrneho dedičstva a historickej architektúry. Cieľom je obnova, revitalizácia a znovupoužívanie historických objektov. Podpora obnovy kultúrneho prostredia posilní národnú identitu aj turistickú atraktivitu. Tento vplyv možno hodnotiť ako významne pozitívny.

Kumulatívne a synergické vplyvy

Kumulatívne a synergické vplyvy vyplývajúce s realizácie jednotlivých strategických cieľov a opatrení navrhovaných v rámci hodnoteného strategického dokumentu budú predovšetkým pozitívneho charakteru. Celkovo sa prejavia na zlepšení kvality životného prostredia a zdravia obyvateľstva následkom zvýšenia klimatickej odolnosti sídiel, zlepšovania podmienok a dostupnosti bývania pre všetky vekové skupiny, obmedzenia výstavby monofunkčných štruktúr. K dosiahnutiu čo najlepších výsledkov je optimálna kumulácia a synergická realizácia čo najväčšieho počtu riešení navrhovaných v rámci APS, ktoré svojim spolupôsobením zabezpečia čo najoptimálnejšie podmienky pre adaptabilitu životného prostredia na meniace sa klimatické podmienky.

Identifikované boli taktiež primárne, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, strednodobé, dlhodobé, trvalé, dočasné, pozitívne a negatívne vplyvy strategického dokumentu. Významné negatívne vplyvy na obyvateľstvo (zdravie) a jednotlivé zložky životného prostredia neboli identifikované. V záujme riešenia potrieb a dosiahnutia špecifických cieľov stanovených pre oblasť architektúry a územného plánovania vo vzťahu k zabezpečeniu udržateľnému prostrediu bude potrebné podporovať iba projekty šetrné k životnému prostrediu, najmä vo vzťahu k rozvoju sídiel a zdravia obyvateľov. Jednotlivé projekty v rámci špecifických cieľov budú podliehať posudzovaniu podľa zákona o posudzovaní vplyvov.

Primárne vplyvy

Realizácia strategického dokumentu bude primárne prispievať k zlepšeniu rozvoja sídiel, vzdelávania a stavu jednotlivých zložiek životného prostredia vrátane zdravia obyvateľstva. Všetky navrhované opatrenia v hodnotenom strategickom dokumente majú

primárne pozitívne vplyvy na ochranu životného prostredia a zdravia, sociálno-ekonomický rozvoj sídiel a zlepšenie pripravenosti miest a obcí na riešenie environmentálnych výziev.

Primárne pozitívne vplyvy realizácie strategického dokumentu na trvalo udržateľný rozvoj sídiel budú predovšetkým dôsledkom:

- spracovania a využívania podrobnejších krajinoplánovacích štúdií v rozhodovacích procesoch verejnej správy,
- podpory budovania metodík pre udržateľnú expanziu sídiel,
- budovania kompaktných urbanistických štruktúr,
- integrácii nástrojov územného plánovania a regionálneho rozvoja do riešení na odstraňovanie segregácie,
- podpory výstavby v dosahu verejnej dopravnej infraštruktúry,
- zlepšovania energetickej účinnosti budov.

Primárne pozitívne vplyvy v oblasti vzdelávania budú predovšetkým dôsledkom:

- zavedenia vzdelávania v oblasti architektúry, urbanizmu, krajinnej architektúry ochrane kultúrneho dedičstva na všetkých stupňoch škôl,
- podpory systematického a kontinuálneho vzdelávania odborných pracovníkov,
- aktivít podporujúcich výmenu medzinárodných skúseností a poznatkov v kľúčových oblastiach.

Z pohľadu strategického dokumentu neboli identifikované významné negatívne vplyvy na celistvosť a predmet ochrany území Natura 2000 a navrhovaný strategický dokument je environmentálne prijateľný.

Sekundárne vplyvy

Z pohľadu strategického dokumentu možno predpokladať, že sa budú prejavovať pozitívne sekundárne vplyvy, a to najmä na rozvoji sídiel, zdravie obyvateľov a štruktúru krajiny. Nepriamo budú ovplyvnené aj jednotlivé zložky životného prostredia ako ovzdušie, vody a pôdy. Realizácia navrhovaných opatrení v hodnotenom strategickom dokumente môže predstavovať nasledovné sekundárne vplyvy:

- *Zlepšenie miestnej ekonomiky* (realizácia opatrení na zlepšenie energetickej efektívnosti, ako aj zavádzanie prvkov modro-zelenej infraštruktúry, podpora vzniku sociálnych podnikov a remeselných dielní môže prilákať nové investície a vytvoriť pracovné príležitosti v oblasti zelených technológií a stavebníctva).
- *Zlepšenie sociálnej súdržnosti a dlhodobej stability sídiel* (zlepšenie kvality verejných priestorov v mestách môže viesť k zlepšeniu komunitného života a pocitu spolupatričnosti medzi obyvateľmi. Opatrenia na zlepšenie dostupnosti bývania a flexibility bývania, pomáhajú vytrvať sociálne zmiešané štvrte a predchádzať priestorovej segregácii).
- *Zachovanie prírodných a kultúrnych hodnôt krajiny* (podpora kompaktných sídiel, predchádzanie suburbanizácii vedie k podpore a rozvoju hodnôt nezasatavaného územia, zachovaniu kvalitnej poľnohospodárskej pôdy, podpore biodiverzity).

Krátkodobé vplyvy

Samotný dokument môže zvýšiť informovanosť verejnosti, miestnych samospráv a štátnych orgánov a iných relevantných inštitúcií pôsobiacich v oblasti architektúry a územného plánovania. Zvyšovanie povedomia spoločnosti v oblasti architektúry prehĺbuje vzťah obyvateľov k ich okoliu a podporuje dopyt po kvalitných riešeniach. Krátkodobé aktivity vyplývajúce z hodnoteného strategického dokumentu zahŕňajú napríklad vypracovanie metodických postupov, medzirezortných pracovných skupín, realizácia workshopov, seminárov a konferencií, spracovanie manuálov mediácie a participácie.

Podpora spolupráce a partnerstiev medzi rôznymi aktérmi, vrátane samospráv, občianskej spoločnosti a výskumných organizácií. Dôležité je monitorovať a vyhodnocovať výsledky jednotlivých opatrení a prispôbovať v aktuálnom čase a na základe výsledkov.

Strednodobé vplyvy

Strednodobé vplyvy APS sa prejavia v horizonte niekoľkých rokov od implementácie dokumentu. Predpokladá sa pravidelné vyhodnocovanie plnenia opatrení, ktoré sú uvedené v strategickom dokumente. Pri splnení navrhnutých opatrení sa predpokladá už v strednodobom horizonte pozitívny vplyv strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia.

Počas tohto obdobia môžu byť dosiahnuté nasledovné vplyvy:

- vypracovanie národnej stratégie revitalizácie alebo nahradenia panelových sídlisk,
- zavedenie finančných nástrojov pre podporu cenovo dostupného bývania a bývania pre ohrozené skupiny,
- úprava technických predpisov pre možnosti lepšej adaptácie budov,
- zavedenie monitoringu kvalitu počas životného cyklu budov.

Dlhodobé vplyvy

V dlhodobom horizonte predstavuje strategický dokument pozitívny smer v oblasti architektúry, územného plánovania. Navrhovaný dokument podporuje rozvoj environmentálne udržateľných sídiel a krajiny, dlhodobá široká spoločenská osвета a vnímanie architektúry ako hodnoty vytvára dopyt po kvalitnom životnom prostredí.

Trvalé vplyvy

Po realizácii a naplnení špecifických cieľov strategického dokumentu bude na dostatočnej úrovni zabezpečená podpora architektúry a územného plánovania, zatraktívnenie profesií v tejto oblasti. Taktiež dôjde k zlepšeniu a zefektívneniu verejnej správy, zlepšením postavenia mestských a krajských architektov a poradných orgánov v procesoch územného plánovania, výstavby a verejného obstarávania.

Dočasné vplyvy

Pri realizácii činností, resp. cieľov strategického dokumentu sa prejavia dočasné vplyvy hlavne v oblasti zvýšených investícií.

Pozitívne vplyvy

Za pozitívne vplyvy strategického dokumentu možno považovať:

- APS prispeje k zlepšeniu kvality života v mestách a obciach, zvýšeniu konkurencie schopnosti malých obcí,
- vytvorenie systému vzdelávania pre samosprávy, projektantov a stavebníkov zameraného na udržateľný rozvoj, zachovanie identity vidieckych sídiel a tvorbu architektúry rešpektujúcej miestne kultúrne a prírodné hodnoty,
- zlepšenie podmienok kvality a dostupnosti bývania pre všetky skupiny obyvateľov,
- zlepšenie podmienok pre segregované lokality a predchádzanie vzniku nových,
- navrhovanie, adaptáciu a správu verejných priestorov, ktorá zabezpečí ich všeobecnú prístupnosť, estetickú kvalitu, klimatickú odolnosť a dlhodobú udržateľnosť,
- vytvorenie jednotného nástroja Digitálneho obrazu krajiny, ktorý integruje údaje o území, infraštruktúre, životnom prostredí a majetkových vzťahoch s cieľom podporiť kvalifikované a efektívne plánovanie rozvoja územia.

Negatívne vplyvy

V súvislosti so strategickým dokumentom sa významné negatívne vplyvy nepredpokladajú.

Cezhraničné vplyvy

APS je dokumentom národného charakteru, ktorý sa vzťahuje na celé územie Slovenskej republiky. Vzhľadom na charakter, resp. špecifické ciele strategického dokumentu sa významné cezhraničné environmentálne vplyvy vrátane vplyvov na zdravie nepredpokladajú.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000)

Strategický dokument podrobne špecifikuje územia Natura 2000, rešpektuje ich a svojimi cieľmi a odporúčaniami nezasahuje do ich pôsobností. Samotná filozofia cieľov vypracovania strategického dokumentu je založená na ochrane a zachovaní chránených prírodných území. Uvedený prístup je aj v súlade s rešpektovaním európskych politík.

Z pohľadu strategického dokumentu neboli identifikované významné negatívne vplyvy na celistvosť a predmet ochrany území Natura 2000 a navrhovaný strategický dokument je prijateľný.

VI. ZÁVERY

1. Výsledok procesu posudzovania (odporúčanie, neodporúčanie)

MŽP SR, odbor EIA na základe výsledku procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie v súlade s ustanoveniami zákona o posudzovaní vplyvov, pri ktorom sa zväzil význam očakávaných vplyvov na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva, so zreteľom na ich pravdepodobnosť, rozsah a trvanie, so zameraním najmä na súlad s ostatnými strategickými dokumentmi na cezhraničnej, národnej a regionálnej úrovni, úroveň spracovania oznámenia, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení a návrhu strategického dokumentu, znenie odborného posudku, výsledku verejného prerokovania, stanovísk a konzultácií počas celého priebehu procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie a za súčasného stavu poznania sa

odporúča

schválenie strategického dokumentu v znení, v ktorom bol predložený na MPŽ SR, odbor EIA a prepracovaný, dopracovaný, resp. upravený v zmysle požiadaviek kapitoly „VI.3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ tohto stanoviska a na základe, ktorého bola vypracovaná správa o hodnotení.

2. Odporúčaný variant

Na schválenie a realizáciu sa odporúča strategický dokument vo variante, v ktorom bol predložený podľa odporúčaní, ktoré smerujú k dopracovaniu strategického dokumentu v zmysle pripomienok uvedených v správe o hodnotení, nakoľko je environmentálne

prijateľný a realizovateľný. Uvažované variantné riešenie zohľadňuje ciele a geografický rozmer strategického dokumentu.

Pri komplexnom porovnaní s nulovým variantom možno konštatovať, že posudzovaný strategický dokument je oproti nulovému variantu vhodnejším variantom nakoľko prináša environmentálne, ekonomické a sociálneho kultúrne prínosy.

Environmentálne prínosy: Adaptácia na klimatické zmeny, ochrana prírodných zdrojov, podpora energetickej efektívnosti a nízkouhlíkových technológií, ochrana zelenej infraštruktúry najmä v zastavanom prostredí, znižovanie stavebného odpadu a podpora cirkulárnej ekonomiky, adaptácia na zmeny klímy, podporuje urbanistické a architektonické riešenia, ktoré zvyšujú klimatickú odolnosť.

Ekonomické prínosy: Zlepšenie efektivity stavebných procesov, vytvorenie pracovných miest v stavebnom a kreatívnom sektore, zvýšenie trhovej hodnoty nehnuteľnosti či atraktivity lokality, podpora inovácií výstavby a plánovania a využitia finančných prostriedkov, najmä eurofondov, energeticky efektívne a šetrné riešenia k životnému prostrediu, zvýšenie atraktivity pre turistický ruch, podpora ekonomickej stability voči urbanizačným trendom či zmenám v demografii.

Sociálne a kultúrne prínosy: Zvýšenie kvality života, ochrana kultúrneho dedičstva, posilnenie národnej identity, podpora interakcie medzi komunitami, podpora sociálnej inklúzie, vzdelávanie a zvýšenie povedomia o architektúre, revitalizácia zanedbaného vystavaného prostredia je prevenciou sociálneho vylúčenia, upevnenie kultúrnych hodnôt prostredníctvom verejného priestoru. Na základe komplexného posúdenia vplyvov činnosti na životné prostredie z pohľadu strategického dokumentu s celoštátnym dosahom považujeme navrhovaný variant za environmentálne prijateľný a realizovateľný.

3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu

Konečné znenie strategického dokumentu sa odporúča podstatne nemeniť a zapracovať len relevantné pripomienky a požiadavky vyplývajúce zo stanovísk k správe o hodnotení podľa navrhovaného vyhodnotenia. Pripomienky sú tak formálneho ako aj obsahového charakteru, a týkajú sa prevažne samotného strategického dokumentu.

V strategickom dokumente je potrebné zapracovať nasledovné zmeny:

1. Dostatočne zhodnotiť predpokladaný dopad APS na súčasný neúnosný stav urbanizmu a architektúry v zastavaných častiach vidieckych obcí, doplnenie adresných opatrení v tejto problematike.
2. Špecifikovať pri stanovení zodpovednosti za jednotlivé kritériá to, aby bola kompetentnou osobou „plánovačom“ v procesoch územného plánovania akceptovaná výlučne profesia architekta – urbanistu.
3. Zaviesť opatrenia na vzdelávanie a osvetu aj do mimovládneho sektora formou dotačnej politiky (cieľ 3.3.1.).
4. Špecifikovať akou formou z úrovne Slovenskej republiky by mali byť uplatnené, zabezpečené, posilnené kapacity samospráv (opatrenie 1.2.2.3, 1.3.1.1, 1.3.2.3).
5. Pri podpore rozlíšiť v jednotlivých opatreniach o aký druh podpory ide, legislatívnu, metodickú, dotačnú,
6. Zosúladiť pozemkové úpravy s procesmi v územnom plánovaní.

7. Špecifikovať formu monitorovania rozširovania zastavaných území, podporu štátu v rámci budovania kompaktných urbanistických štruktúr a ich nástrojov.
8. Manuály pre navrhovanie riešiť na národnej úrovni metodologicky s aplikáciou územnoplánovacích procesov.
9. Stanoviť ulicu ako verejný priestor z hľadiska vnímania jej architektúry.
10. V celi 2.4. kultúrne dedičstvo v opatrení 2.3.3.3. odstrániť legislatívne, technické a územnoplánovacie bariéry pre transformáciu nevyužívaných nebytových budov.

Na základe posúdenia kvality životného prostredia v dotknutom území, celkových výsledkov procesu posudzovania, pripomienok a stanovísk zainteresovaných subjektov v procese posudzovania, záznamu z verejného prerokovania, ako aj zo záverov odborného posudku sa odporúča pre realizáciu strategického dokumentu zapracovanie akceptovaných pripomienok, ktoré vyplynuli z doručených stanovísk, a ktoré MŽP SR, odbor EIA odporúča rešpektovať pri finálnom dopracovaní posudzovaného strategického dokumentu.

4. Odôvodnenie záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu

Na základe výsledku procesu posudzovania vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie v súlade s ustanoveniami zákona o posudzovaní vplyvov, pri ktorom sa zväžil význam očakávaných vplyvov na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva, z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, so zameraním najmä na súlad s ostatnými strategickými dokumentmi na cezhraničnej, národnej a regionálnej úrovni, úroveň spracovania oznámenia, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení a návrhu strategického dokumentu, znenie odborného posudku, výsledku verejného prerokovania, stanovísk a konzultácií počas celého priebehu procesu posudzovania vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie a za súčasného stavu poznania bolo toto stanovisko vypracované podľa § 14 ods. 1 v súlade s § 17 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov.

Pri hodnotení podkladov a vypracovaní stanoviska sa postupovalo podľa ustanovení zákona, vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 113/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie a požiadaviek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES o posudzovaní vplyvov určitých plánov a programov na životné prostredie.

V správe o hodnotení boli špecifikované, popísané a hodnotené všetky významné vplyvy navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie a zdravie obyvateľstva. Správa o hodnotení, ako aj odborný posudok preukázali potenciál pozitívnych vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, ako aj schopnosť a možnosť eliminovať resp. minimalizovať potenciálne negatívne environmentálne vplyvy implementácie navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie a zdravie obyvateľstva.

Posudzovaný variant strategického dokumentu je prijateľný z hľadiska celkových (negatívnych i pozitívnych) vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva. Správa o hodnotení poukazuje na jeho očakávané prevažujúce pozitívne vplyvy, ktorými sú napríklad zlepšenie kvality života v mestách a obciach, zvýšeniu konkurencie schopnosti malých obcí, vytvorenie systému vzdelávania pre samosprávy, projektantov a stavebníkov zameraného na udržateľný rozvoj, zachovanie identity vidieckych sídiel a tvorbu architektúry rešpektujúcej miestne kultúrne a prírodné hodnoty, zlepšenie podmienok kvality a dostupnosti bývania pre všetky skupiny obyvateľov, zlepšenie podmienok pre segregované lokality a predchádzanie vzniku nových, navrhovanie, adaptáciu a správu verejných priestorov, ktorá zabezpečí ich

všeobecnú prístupnosť, estetickú kvalitu, klimatickú odolnosť a dlhodobú udržateľnosť, vytvorenie jednotného nástroja Digitálneho obrazu krajiny, ktorý integruje údaje o území, infraštruktúre, životnom prostredí a majetkových vzťahoch s cieľom podporiť kvalifikované a efektívne plánovanie rozvoja územia.

Z vykonaného hodnotenia vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia, v ktorom sa zväžil stav prostredia, trendy vývoja, únosnosť prostredia, strety záujmov, existujúce environmentálne problémy, význam očakávaných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, vyplýva, že neboli identifikované negatívne vplyvy, ktoré by znemožňovali odporučiť strategický dokument na schválenie vo variante, v ktorom bol predložený na posudzovanie vplyvov na životné prostredie za predpokladu dodržania odporúčaní na doplnenie a úpravu návrhu strategického dokumentu.

Skutočnosti, ktoré by po realizovaní opatrení navrhovaných v správe o hodnotení a v stanovisku závažným spôsobom ohrozovali životné prostredie alebo zdravie obyvateľstva Slovenskej republiky neboli zistené.

Záverečné stanovisko z posudzovania strategického dokumentu bolo vypracované podľa prílohy č. 6 zákona o posudzovaní vplyvov, na základe odborného posudku, všetkých dostupných podkladov, pričom zohľadňuje pripomienky a požiadavky uvedené v doručených stanoviskách.

K správe o hodnotení bolo zaslaných celkovo 11 stanovísk. Jednotlivé pripomienky, ktoré vzišli z týchto stanovísk je potrebné brať do úvahy pri implementácii a realizácii opatrení navrhnutých v APS. Do strategického dokumentu bude potrebné zakomponovať aj relevantné pripomienky, ktoré majú potenciál prispieť k plneniu cieľov. Z toho dôvodu, i keď je potrebné opätovne zdôrazniť, že vznesené pripomienky je treba brať do úvahy najmä pri implementácii, nekladú prekážku pre kladný záver pre správu o hodnotení, ako aj strategický dokument. Schválenie je podmienené rešpektovaním a vysporiadaním sa s relevantnými pripomienkami v ďalších etapách implementácie strategického dokumentu a dokumentoch vyplývajúcich z implementácie strategického dokumentu.

V rámci celého procesu posudzovania vplyvov nevyužil možnosť konzultácie v zmysle § 63 zákona o posudzovaní vplyvov žiadny z orgánov štátnej správy.

Podľa § 17 ods. 13 zákona o posudzovaní vplyvov je obstarávateľ povinný zohľadniť stanovisko MŽP SR, odboru EIA predložené stanoviská a obsah verejného prerokovania v návrhu strategického dokumentu.

Podľa § 17 ods. 14 zákona o posudzovaní vplyvov majú byť výsledky posudzovania vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie a zohľadnenie vyhodnotenia predložených stanovísk spolu s ich vyhodnotením uvedené rezortným orgánom v doložke vplyvov na životné prostredie (obsah doložky vplyvov na životné prostredie je uvedený v prílohe č. 7 zákona o posudzovaní vplyvov).

Ak však obstarávateľ nezohľadní pripomienky vyplývajúce z tohto stanoviska z posúdenia strategického dokumentu a ak ide o dopracovanie strategického dokumentu, je podľa § 15 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov povinný svoj postup zdôvodniť a také odôvodnenie zverejniť a doložiť ho spolu s týmto stanoviskom z posúdenia strategického dokumentu schvaľujúcemu orgánu k návrhu strategického dokumentu.

Obstarávateľ zverejní stanoviská a pripomienky uplatnené k návrhu strategického dokumentu, pričom uvedie, ako ich zohľadnil a zapracoval do návrhu strategického dokumentu, ako zohľadnil obsah a závery správy o hodnotení, ako zohľadnil dôsledky schválenia strategického dokumentu na životné prostredie a zdravie, a uvedie dôvody na zvolenie konkrétnych alternatív strategického dokumentu v porovnaní s inými alternatívami.

V prípade, že schvaľujúci orgán schváli strategický dokument v inom znení, aké bolo predložené, vypracuje v spolupráci s obstarávateľom informácie podľa § 15 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov. Obstarávateľ následne doručí schválený strategický dokument, ktorému predchádzalo posudzovanie podľa zákona o posudzovaní vplyvov, spolu s informáciami podľa § 15 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov v listinnom vyhotovení a na elektronickom nosiči dát MŽP SR, odboru EIA a zároveň ho zverejní na svojom webovom sídle alebo iným vhodným spôsobom. MŽP SR, odbor EIA súčasne zverejní schválený strategický dokument spolu s informáciami podľa § 15 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov na svojom webovom sídle.

5. Návrh monitoringu

V zmysle § 16 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov je obstarávateľ, resp. rezortný orgán povinný zabezpečiť sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov schváleného strategického dokumentu na životné prostredie, prípadne na tento účel použiť existujúci monitoring, aby sa predišlo zdvojovaniu monitorovania.

V zmysle § 16 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie spočíva v systematickom sledovaní a vyhodnocovaní jeho vplyvov, vyhodnocovaní jeho účinnosti a zabezpečení odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení so skutočným stavom.

V zmysle § 16 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov, ak obstarávateľ, resp. rezortný orgán zistí, že skutočné vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie posudzovaného podľa zákona sú horšie, ako sa uvádza v správe o hodnotení, je povinný zabezpečiť opatrenia na ich zmiernenie a zároveň zabezpečiť zmenu, doplnenie, prípadne prepracovanie strategického dokumentu .

V zmysle § 16 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov obstarávateľ, resp. rezortný orgán, sú povinní bezodkladne oznámiť príslušnému orgánu informácie o výsledkoch sledovania a vyhodnocovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie podľa § 16 ods. 2 zákona, ako aj o zabezpečení povinností podľa § 16 ods. 3 zákona v elektronickej podobe alebo v listinnej podobe.

V zmysle § 16 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov príslušný orgán bezodkladne zverejní informácie doručené podľa § 16 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky.

Účelom monitorovacieho systému APS je monitorovať, či sú dosahované stanovené výstupy a či sa plnia výsledkové ukazovatele. Komplexný a efektívny monitorovací systém je dôležitý nielen pre sledovanie procesu vykonávania a implementácie politiky, ale je aj základom pre úspešné hodnotenie.

Monitorovací systém APS pozostáva zo zberu údajov pre jednotlivé oblasti:

- *Krajina* (počet vypracovaných manuálov a metodík, percentuálny pokles segregovaných a ohrozených lokalít, počet vyškolených pracovníkov, objem

alokovaných prostriedkov a miera čerpania, dotácií na plnenie jednotlivých opatrení, počet realizovaných projektov v rámci jednotlivých opatrení, počet spracovaných krajinoplánovacích štúdií, počet územných plánov obcí, ktoré použili vypracované metodiky a štúdie).

- *Budovy a miesta* (počet vypracovaných manuálov a metodík, počet vyškolených pracovníkov, počet revidovaných a aktualizovaných predpisov, počet nových umeleckých diel, počet verejných súťaží na umelecké diela, počet nových alebo obnovených bytových jednotiek, počet realizovaných projektov typu Baugruppe a bytových družstiev, auditom potvrdené predĺženie životnosti objektov, merateľné zníženie spotreby energie a uhlíkovej stopy, počet obcí, ktoré upravujú svoje územné plány tak, aby umožnili konverziu nebytových priestorov na bývanie, počet zrealizovaných projektov konverzie nevyužívaných budov na bývanie).
- *Spoločnosť a architektúra* (počet participovaných procesov pre jednotlivé strategické dokumenty, počet súťaží návrh realizovaných vo verejných inštitúciách, počet výziev, ktoré umožňujú financovanie architektonickej súťaže ako oprávneného výdavku, počet vzdelávacích modulov, počet účastníkov vzdelávania).
- *Výskum a inovácie* (počet miest so zavedenými smart technológiami, počet územných plánov a projektov spracovaných digitálnymi nástrojmi, počet úradov využívajúcich digitalizované procesy, počet aktualizovaných technických predpisov, podiel stavebných projektov využívajúcich inovatívne technológie).

Samotným monitorovaním APS ako novej stratégie sa zaoberá aj jedno z navrhovaných opatrení č. 3.1.1.1. Koordinovať architektonickú politiku na úrovni štátu, monitorovať jej implementáciu a delegovať úlohy. Cieľom opatrenia je pilotne otestovať nastavenie centrálného riadenia architektonickej politiky Slovenskej republiky prostredníctvom vytvorenia riadiacej jednotky (napr. v rámci Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky). Táto jednotka má slúžiť ako testovacia platforma na overenie funkčnosti koordinácie kľúčových aktérov, mechanizmov monitorovania plnenia opatrení, podpory vzdelávania, vytvárania platforiem pre zdieľanie skúseností a efektívneho delegovania úloh. Opatrenie tiež umožní preskúmať, aké formy zapojenia Slovenskej republiky do medzinárodných diskusií a sietí sú najvhodnejšie a prínosné pre prax. Zriadenie riadiaceho útvaru sa predpokladá do 6 mesiacov od prijatia strategického dokumentu.

Vypracovanie mechanizmu monitorovania (napr. ročný reporting) do 9 mesiacov. Spracovanie a zverejňovanie výročnej správy o implementácii architektonickej politiky (raz za 5 rokov súhrnná správa/raz ročne hodnotiaca správa).

6. Vyhlásenie sumarizujúce, ako boli začlenené úvahy o environmentálnych aspektoch do strategického dokumentu, ako bola zohľadnená správa o hodnotení strategického dokumentu, ako boli zohľadnené stanoviská verejnosti k správe o hodnotení strategického dokumentu, výsledky uskutočnených konzultácií, dôvody výberu schváleného strategického dokumentu v porovnaní s inými prijateľnými variantmi a informácia o opatreniach, o ktorých sa rozhodlo v súvislosti s monitoringom

Environmentálne aspekty boli začlenené do strategického dokumentu, čo sa najviac prejavilo pri výbere špecifických oblastí a cieľov.

Navrhovaný strategický dokument bol spracovaný v jednom variante. Hodnotenie sa zameralo predovšetkým na identifikáciu a posúdenie predpokladaných významných vplyvov

na jednotlivé environmentálne aspekty. Ako nulový variant sa bral do úvahy stav, ktorý by nastal v prípade, že by nedošlo k schváleniu návrhu strategického dokumentu pri zohľadnení pravdepodobného vývoja v riešenej oblasti a trendov vývoja.

V prípade, že by nedošlo k schváleniu strategického dokumentu môžu sa očakávať nasledovné dopady:

- ak by sa hodnotený strategický dokument nespracoval, neprijal a následne nerealizoval, oblasť architektúry a urbanizmu na Slovensku by trpela naďalej mnohými nedostatkami, ktoré negatívne ovplyvňujú kvalitu vystavaného prostredia a môžu mať nepriaznivý dopad na hospodársky rast, sociálne začlenenie, odolnosť voči zmene klímy a kultúrnu dynamiku,
- naďalej by ostali zaužívané nevhodné a komplikované administratívne procesy, nedostatočne by sa zohľadňovali lokálne špecifiká, absentoval by multidisciplinárny prístup a nedostatočná participácia verejnosti,
- problematikou architektúry a urbanizmu by sa naďalej zaoberali iba slabé strategické plány, ktoré nevychádzajú z analýz miestnych podmienok, čo prispieva k rastu konfliktov o využitie verejných zdrojov,
- estetické a kultúrne aspekty vystavaného prostredia by ostali naďalej podhodnotené. Výstavba by bola vo forme monotónnych a uniformných stavieb, ktoré postrádajú akýkoľvek odkaz na lokálnu identitu a kultúrne tradície. Takéto prostredie oslabuje emocionálnu väzbu obyvateľov k miestam, čo má negatívny dopad na kvalitu života a sociálnu kohéziu v komunite. Zanedbávanie estetických a kultúrnych prvkov taktiež prispieva k strate historického a kultúrneho dedičstva, čím sa znižuje atraktivita miest pre turistov aj rezidentov. Okrem toho sa prehlbujú problémy nevhodného využívania zdrojov, kde je prioritou nízka cena namiesto dlhodobej hodnoty a udržateľnosti.

V rámci posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie sa nepreukázali také negatívne vplyvy na životné prostredie, ktoré by mohli ohroziť schválenie strategického dokumentu.

7. Informácia pre schvaľujúci orgán o dotknutej verejnosti pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov.

Dotknutá verejnosť podľa § 6a zákona o posudzovaní vplyvov je verejnosť, ktorá má záujem alebo môže mať záujem o prípravu strategických dokumentov pred schválením. Medzi dotknutú verejnosť pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov patrí fyzická osoba staršia ako 18 rokov podľa § 6a ods. 2 písm. a) zákona o posudzovaní vplyvov, právnická osoba podľa § 6a ods. 2 písm. b) zákona o posudzovaní vplyvov a občianska iniciatíva podľa § 6a odseku 2 písm. c) a § 6a ods. zákona o posudzovaní vplyvov.

V procese posudzovania strategického dokumentu nebola identifikovaná žiadna dotknutá verejnosť.

VII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia záverečného stanoviska.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Sekcia environmentálneho posudzovania a povoľovania
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie

Mgr. Filip Rudzan

2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu príslušného orgánu, pečiatka

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Sekcia environmentálneho posudzovania a povoľovania

Ing. Katarína Jankovičová
generálna riaditeľka sekcie

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

V Bratislave 14. novembra 2025